

Kitaabka Daanyeel - Boqol iyo Shan

Diidmada Isdaba-joogga ah ee Injiilka: Laga soo bilaabo Dhalashadii Masiixa ilaa Dhagax-ku-diliddii Istefanos

Jeff Pippenger
2024-02-29

Maqaalkii u dambeeyey waxaannu ku xusnay in waxyi lagu caddeeyey in Yuhuuddu “shaabadeeyeen diidmadoodi” injiilka markii iskutallaabta, dabadeedna ay mar kale ku xaqiijiyeen diidmadooda markii dhagax lagu dilay Istefanos. Sidee bay taas ku suurtoowdaa? Dabcan, diidmada injiilka ee Yuhuuddii muranka badnayd ee taariikhdaas ku sugnaa si tartiib-tartiib ah bay u dhacday. Hore baa iyaga looga gudbay markuu dhashay. Dhalashadii Masiixa ilaa dhagax-ku-diliddii Istefanos waxay muujinaysaa diidmo tartiib-tartiib u socotay oo injiilka ah.

“Dadku ma oga, laakiinse warkaasu wuxuu samada ka buuxiyaa farxad. Danayn ka sii qoto dheer oo ka sii jilicsan ayay makhluuqaadka quduuska ahi ee ka yimid dunida iftiinka ugu soo jiidmaan dhulka. Dunida oo dhammu way ka sii iftiin badan tahay joogitaankiisa aawadiis. Buuraha Beytloxam korkooda waxaa ku urursan tiro aan la koobi karin oo malaa'igo ah. Waxay sugayaan calaamadda ay dunida ugu dhawaaqaan warka farxadda leh. Haddii hoggaamiyayaashii reer binu Israa'iil ay daacad u ahaan lahaayeen aaminaaddoodii, waxay la wadaagi kari lahaayeen farxadda ku bishaaraynta dhalashada Ciise. Laakiin imminka waa laga gudbay.” *The Desire of Ages*, 47.

Laga bilaabo dhalashadii Ciise ilaa dhimashadii Istefanos, diidmada sii socota ee injiilka ee ay sameeyeen reer binu Israa'iil hore ayaa lagu muujiyey. Aqoonsiga in diidmadii Yuhuuddu ee Masiixa ay ahayd mid tartiib-tartiib u sii socotay waxay saamaxaysaa in la garto “xidhiddii diidmadooda,” labadaba iskutallaabta dusheeda, halkaas oo daahii macbudka la kala jeexay, iyo dhimashadii Istefanos. Kala jeexiddii daahdu waxay ahayd astaan muujinaysa inayan mar dambe ahayn dadkii axdiga Ilaah, oo markii Istefanos la dhagaxyeeyeyna, Istefanos wuxuu arkay Ciise oo taagan midigta Ilaah, taas oo ku jirta Daanyeel cutubka laba iyo tobnaad, aayadda kowaad, astaan u ah xidhitaanka wakhtiga nimcada. Burburkii Yerusaaalemna sidoo kale waa astaan u ah xidhitaanka wakhtiga nimcada.

“Aarsiga ku soo degi lahayd Yerusaaalem dib baa loo dhigi kari jiray oo keliya wakhti gaaban; oo intii isha Masiixu ku nasanaysay magaalada xukunkeedu go'aamay, wuxuu arkay ma aha oo keliya baabba'keeda, laakiin sidoo kale baabba'a dunida. Wuxuu arkay in sida Yerusaaalem loogu gacan geliyey halaag, sidaas oo kale dunidana loogu gacan gelin doono hooggeeda. Wuxuu arkay aarsiga lagu soo dejin doono kuwa Ilaah ka gees ah. Muuqaalladii ka dhacay baabba'a Yerusaaalem ayaa lagu soo celin doonaa maalinta weyn oo laga cabsado ee Rabbiga, hase ahaatee si ka sii cabsi badan.” *Review and Herald*, December 7, 1897.

Waxay ahayd oo keliya naxariista Ilaah tan ka hor istaagtay in Yerusaaalem lagu baabbi'iyo iskutallaabta dusheeda.

“Yuhuuddu markay Masiixa iskutallaabta ku qodbeen, waxaa ku jiray burburkii Yerusaaalem. Dhiiggii lagu daadshay Kalwari wuxuu ahaa culayskii hoos ugu jiiday halaag adduunkan iyo kan iman doonaba. Sidaas oo kale ayay ahaan doontaa maalinta weyn ee ugu dambaysa, markii xukunka uu ku dhici doono kuwa diida nimcada Ilaah. Masiixa, dhagaxoodii lagu kufsaday, ayaa markaas iyaga ugu muuqan doona sidii buur aargoosi leh. Ammaanta wejjiisa, taas oo kuwa xaqa ah u ah nolol, waxay kuwa sharka leh u ahaan doontaa dab wax guba. Jacayl la diiday iyo nimco la quudhsaday daraaddood, dembiluhu waa la baabbi’in doonaa.” *The Desire of Ages*, 600.

Waxa keliya ee dib u dhigtay in halligaadda Yerusaaalem la keeno wakhtigii iskutallaabta waxay ahayd naxariista Ilaah.

“Ku dhowaad afartan sannadood ka dib markii halligaadda Yerusaaalem uu Masiixu qudhiisu ku dhawaaqay, Rabbigu wuxuu dib u dhigay xukumadiisii ku iman lahaa magaalada iyo quruunta. Yaab badnayd dulqaadka dheeraaday ee Ilaah u muujiyey kuwii diiday injiilkiisa iyo kuwii dilay Wiilkiisa.” *The Great Controversy*, 27.

Waqtigii nadiifintii ugu dambaysay ee macbudka, Ciise wuxuu hor dhigay digniintii ahayd in Yerusaaalem laga cararo marka karaahiyadii baabbi’inta, oo uu ka hadlay nebi Daa’uud?

Erayadii Masiix ee uu kula hadlay wadaaddadii iyo taliyayaashii, “Bal eega, gurigiinna waxaa laydiinka tegey isagoo cidla ah” (Matthew 23:38), waxay argagax ku rideen qalbiyadooda. Waxay iska dhigeen kuwo aan dan ka lahayn, hase yeeshee su’aashu waxay mar walba ku soo noqnoqonaysay maskaxdooda iyagoo is weydiinaya waxa ay erayadani ka dhigan yihiin. Khatar aan la arki karin ayaa u muuqatay inay ku soo fool leedahay. Ma laga yaabaa in macbudkaas quruxda badan, oo ahaa ammaanta qaranka, uu dhawaan isu beddelo tuulmo burbur ah?...

“Masiixu wuxuu xertiisii siiyey calaamad ku saabsan halaagga ku soo socda Yerusaaalem, wuxuuna u sheegay sida ay uga baxsan lahaayeen: ‘Markaad aragtaan Yerusaaalem oo ciidan hareereeyeen, markaas ogaada in baabbi’ideedu dhow dahay. Markaas kuwa Yahuudiya jooga ha u carareen buuraha; kuwa dhexdeedana ha ka baxeen; kuwa miyigana yaanay soo gelin. Waayo, kuwanu waa maalmaha aarsashada, si ay u rumoobaan waxyaalaha qoran oo dhan.’ Digniintan waxaa la bixiyey in la maqlo afartan sannadood dabadeed, markii Yerusaaalem la baabbi’iyey. Masiixiyiintu way adeeceed digniintaas, mana jirin hal Masiixi ah oo ku halaagsamay dhicitaankii magaalada.” *The Desire of Ages*, 628, 630.

Masiixa waxaa iskutallaabta lagu qodbay sannadkii 31, oo ku dhowaad afartan sannadood dabadeed, sannadkii 70, Yerusaaalem waa la baabbi’iyey ka dib go’doomin socotay saddex sano iyo badh. Sidee bay Yerusaaalem ugu baabbi’i lahayd iskutallaabta sannadkii 31, haddii weli ay jireen saddex sano iyo badh oo waqti tijaabo ah oo lagu aqoonsaday toddobaatanka toddobaad ee ku qoran Daanyeel cutubka sagaalaad, aayadda afar iyo labaatan? Sidee baa iswaafaqla’aantan u muuqata loo xallin karaa? Xalka ugu sahlan waa in si fudud loo garto xaqiiqada ah in marka ay timaaddo dhammaadka wakhtiga tijaabada ee ay matalaan toddobaatanka toddobaad, ay khasab tahay in loo fahmo inuu yahay xidhiitan tijaabo oo tartiib-tartiib ah. Taasu waa run, laakiin waxay meesha ka saareysaa qeexnaanta nebinnimo marka la adeegsanayo calaamadaha taariikhdaas.

Waxaan isku dayi doonaa inaan sharxo.

Haddii Bentakostu u taagan yahay sharciga Axadda ee dhowaan imanaya oo adhiga kale ee Baabuloon ku jira looga yeedhayo inay soo baxaan, maxaa haddaba sababay in saddex sano iyo badh ka dib Bentakostiga injiilku u gudbo dadka aan Yuhuudda ahayn? Geeridii Masiixa mise geeridii Istefanos ma calaamad bay u tahay xidhitaanka wakhtiga tijaabada ee reer binu Israa'iilii hore? Haddii Adventism-ka La'odikiya uu joogsado inuu kaniisad ahaado marka la gaadho sharciga Axadda ee dhowaan imanaya, burburkii macbudka ee sannadkii 70 ma u taagnaa dhammaadka macbudka Adventism-ka La'odikiya marka la gaadho sharciga Axadda? Waxa u ekaan kara is-waafaqla'aan muuqata waxa lagu xalliyaa adeegsiga "xarriiq dusheed xarriiq," oo marka adeegsigaas la hirgeliyo, markhaatifurka calaamadaha jidka ee aynu aqoonsanaynaa wuxuu noqdaa mid aad u cad oo kooban.

Toddobaadkii Masiixu ku adkeeyey axdiga waxa loo kala qaybiyaa laba xilli oo isle'eg, mid walbana waa saddex sano iyo badh. Saddexda sano iyo badh ee hore waxay ka bilaabmaan baabtiiskii Masiixa, waxayna ku dhammaadaan dhimashadiisa. Baabtiisku waa astaanta dhimashadiisa iyo sarakiciddiisa; sidaas darteed bilowga xilligaas saddexda sano iyo badh ahi wuxuu la mid yahay dhammaadkiisa. Xilligaas gudaheeda Masiixu injiilka wuxuu si gaar ah ugu soo bandhigay Yuhuudda oo keliya. Dhammaadka saddexdaas sano iyo badh ahi wuxuu calaamadeeyaa bilowga saddexda sano iyo badh ee xiga. Bilowga xilliga labaad ee saddexda sano iyo badh ahi wuxuu ka bilaabmaa dhimashadii Masiixa, wuxuuna ku dhammaadaa dhimashadii Istefanos. Xilligaas dhexdiisa xertii waxay injiilka si gaar ah ugu soo bandhigeen Yuhuudda oo keliya.

Labadaas xilli, oo ah laba sadar oo nebiyadeed oo kala duwan, waa in la isu geeyaa "line upon line." Bilowga iyo dhammaadkuba waxay xambaarsan yihiin shaabadda Alfa iyo Oomeega, waayo taariikhaha bilowga iyo dhammaadku waa isku mid. Labada muddadood ee waqti-dhererkoodu waa isku mid, shaqada laga fuliyana xilli kasta waa isku mid. Masiixa, kan ah Kan Kowaad iyo Kan Dambe, sidoo kalena ah abuuraha wax walba, arrintaasna Isagu waa Abuuraha Runta. Erayga Cibraaniga ah ee "run" waxaa laga sameeyey saddex xaraf oo Cibraani ah. Xarafka kowaad, oo ay ku xigto xarafka saddex iyo tobnaad, oo ay ku xigto xarafka ugu dambeeya ee alifbeetada Cibraaniga, ayaa la isu geeyey si ay u sameeyaan erayga Cibraaniga ah ee "run."

Labada xilli ee saddexda sano iyo badhka ahba Masiixu waa kan ugu horreeya iyo kan ugu dambeeya, waayo Masiixu wuxuu joogaa bilowga xilliga kowaad marka la baabtiisayo, sida uu sidoo kale ugu jiro dhammaadka xilligaas kowaad dhimashadiisa. Oo Masiixu wuxuu ku jiraa dhimashadiisa bilowga xilliga labaad, wuxuuna taagan yahay midigta Ilaah dhammaadka xilliga labaad. Tirada saddex iyo toban waa astaanta fallaagannimada, oo labada xilliba, ha ahaato in injiilka uu Masiixu qudhiisu si toos ah u soo bandhigay, ama xilliga labaad ay xertiisu soo bandhigeen, Yuhuuddii muranka badnayd waxay ku fallaagoobeen farriinta injiilka.

Labadaas xilli waa isku muddo, waxay xambaarsan yihiin astaanta Alfa iyo Oomeega, waxayna tilmaamayaan isla farriinta injiilka. Labadaas xilli waa in la isu keenaa "xariiqba xariiq." Habka "xariiqba xariiq" waa habka imtixaanka ee roobka dambe. Waa habka maalmaha ugu dambeeya,

runaha lagu aqoonsado laguna xaqiijiyo habkaas maalmaha ugu dambeeya ayaana ah waxa daahiriya ama sifeeya wiilashii Laawi inta lagu jiro shaabadaynta boqol iyo afartan iyo afar kun.

Yuu buu bari doonaa aqoonta? Oo yuu ka dhigi doonaa inuu fahmo cilmiga? Kuwa caanaha laga gudhiyey oo naasaha laga soo kaxeeyey. Waayo, amar waa inuu amar ku dul ahaadaa, amar ku dul amar; sadar waa inuu sadar ku dul ahaadaa, sadar ku dul sadar; halkan wax yar, oo halkaas wax yar; waayo, bushimo gunuunac leh iyo af kale ayuu dadkan kula hadli doonaa. Kuwii uu ku yidhi, Tanu waa nasashadii aad kuwa daallan ku nasin lahaydeen, oo tanu waa qaboojintii; laakiinse iyagu ma ay doonayn inay maqlaan. Laakiinse eraygii Rabbigu wuxuu iyaga u noqday amar ku dul amar, amar ku dul amar; sadar ku dul sadar, sadar ku dul sadar; halkan wax yar, oo halkaas wax yar; si ay u tagaan, oo dib ugu dhacaan, oo loo jebiyo, oo dabin loogu qabto, oo loo qabsado. Ishacyaah 28:9–13.

Aayadda xigta ee Ishacyaah waxay la hadlaysaa nimanka quudhsada ee xukuma dadka Yerusaleem. Nimankaas quudhsada, “nasashada iyo raaxaysiga” (roobka dambe), oo ay diideen inay “maqlaan,” ayaa ah waxa ku sababa inay “tagaan, oo dib u dhacaan, oo jabaaan, oo dabin ugu dhacaan, oo la qabto.” Imtixaankaas waxaa loogu soo bandhigay carrab kale, waayo Eliiyaah, Yooxanaa Baabtiisaha, iyo William Miller laguma tababarin dugsiyada fiqiga ee taariikhdooda kala duwan. Farriinta roobka dambe ee imtixaanta Adventism-ka La’odikiya waa farriinta ka dhalata ku-dhaqanka “xariiq dusheed xariiq.”

Marka saddexda sano iyo badhka ugu horreeya ee toddobaadka uu Masiixu ku adkeeyey axdiga lagu dul saaro saddexda sano iyo badhka labaad, waxaannu helaynaa iftiin nebiyadeed oo caddeeya wax kasta oo u ekaan kara is-khilaaf oo laga yaabo inay ku soo baxaan maskax baaraysa. Toddobaadkaasu wuxuu ahaa wakhtigii Rasuulka Axdigu uu ku adkayn lahaa axdiga, axdi kitaabiga ahna waa in dhiig lagu adkeeyaa. Baabtiiskii iyo iskutallaabtii Masiixa iyo dhagax-ku-diliddii Istefanos dhammaantood waxay tilmaamayaan dhiig. Labada xariiqba waxay matalaan dhiigga axdiga, xariiqyadaasuna waxay adkaynayaan axdiga.

Marka la isu keeno “sadbadar-sadbadar,” baabtiiska iyo iskutallaabta lagu qodbayntu waa astaanta jidka ee ugu horraysa, iskutallaabta lagu qodbaynta iyo dhagax-ku-dhufashadii Istefanosna waa astaanta jidka ee ugu dambaysa. Marka la isu geeyo oo laga dhigo hal sadar, waxaynu helaynaa iskutallaabta iyo Mikaa’iil oo istaagaya dhimashadii Istefanos sidii laba markhaati oo muujinaya in Yuhuuddu ku shaabadeeyeen diidmooda injiilka. Dhimashadii Masiixu sidoo kale waa dhimashadii xertiisii Istefanos, taas oo ah Kormaridda marka labada sadar la isku daro. Saddex maalmood dabadeed Masiixu waa la soo sara kiciyey isagoo ah qurbaanka Midhaha Ugu Horreeya.

Laakiin imminka Masiixu waa ka sara kacay kuwii dhintay, oo wuxuu noqday midhaha ugu horreeya ee kuwii hurday. 1 Korintos 15:20.

Inta u dhexeeya Kormaridda iyo iidda Midhaha Ugu Horreeya ee maalinta saddexaad waxaa ku bilaabma iidda Kibista Aan Khamiirka Lahayn. Kibista aan khamiirka lahayni ma “kacdo”, Masiixuna ma uusan sara kicin maalinta labaad; wuxuu sara kacay maalinta saddexaad. Masiixa iyo Istefanos waxay si wadajir ah ugu dhintaan dabaqista “xariiq ka kor xariiq”, hase yeeshee Istefanos waxaa la soo sara kiciyaa Masiixa dabadiis, waayo waxaa jira kala dambayn ku jirta

sara-kicidda midhaha ugu horreeya.

Laakiin nin kasta siduu u kala horreeyo: Masiixu waa midhaha ugu horreeya; dabadeedna kuwa Masiixa leh markuu yimaado. 1 Korintos 15:22.

Iidaha Guga lama kala saari karo midba midka kale, waayo si toos ah ayay isugu xiran yihiin. Sidaas darteed, Bentekoste waxay ka dhigan tahay sharciga Axadda ee dhowaan iman doona, marka ay jiri doonto ku celcelinta daadinta Ruuxa Quduuska ah, codka labaadna ee Muujintii cutubka siddeed iyo tobnaad ayaa markaas ugu yeedhi doona kuwa aan hadda aqoon injiilka inay ka soo baxaan Baabuloon. Erayga “Baabuloon” wuxuu ku salaysan yahay erayga “Baabel,” oo macnihiisu yahay jahawareer, waayo burburkii Baabel ayay ahayd markii Ilaah afafkii isku qasay, Bentekostena waxay ahayd markii Ilaah rogay jahawareerkii afafka si injiilka dunida loogu gaadhsiiyo. Sidaas awgeed Bentekoste iyo sharciga Axadda way isu waafaqaan.

Maalintii Bentekoste hibada afafku waxaa la siiyey xertii, laakiin farriintoodu markaas weli waxay ku koobnayd Yuhuudda. Marka labada xariiq la isu keeno, Bentekoste wuxuu ku dhacayaa sannadka 34, markii Istefanos la dhagxiyey oo injiilka markaas loo qaaday kuwii aan wakhtigaas garanaynin injiilka.

Istefanos wuxuu matalaa kuwa la sara kicinayo “markuu yimaado,” laakiin kuwa isaga la dhintay. Qurbaanka Midhaha Ugu Horreeya wuxuu calaamadeeyaa sarakicidda Masiixa maalintii saddexaad, wuxuuna sidoo kale calaamadeeyaa bilowga Iidda Toddobaadyada, taas oo sidoo kale ah Iidda Bentekoste, oo xusaysa bixintii Tobanka Amar ee Siinay.

Oktoobar 22, 1844, waxa ay la jaanqaaddaa iskutallaabta, waayo caddaymaha kale dhexdooda Walaasha White waxay niyad-jabkii xertii ka dib iskutallaabta la waafajisaa niyad-jabkii ka dambeeyey Oktoobar 22, 1844. Iskutallaabta iyo Oktoobar 22, 1844, labaduba waxay sii-hadhinyaan sharciga Axadda ee dhowaan imanaya. Bentekoste sidoo kale waxay astaan u tahay sharciga Axadda ee dhowaan imanaya, hase yeeshee Bentekoste waxay timid laba iyo konton maalmood ka dib iskutallaabta. Iskutallaabta, oo Kormaridda lagu sii-hadhiyey, waxay bilow u noqotaa taxane ciiddooyin ah oo xusaya jidadkii hore ee Israa’iiltii qadiimiga ahayd laga bilaabo habeenkii malaa’igtii dhimashadu Masar ka kor martay ilaa gaadhsiinta sharciga. In kasta oo ciiduhu leeyihiin kala-duwanaanshahooda gaarka ah, haddana si aan kala go’ lahayn ayay isugu xidhan yihiin. Sidaas darteed, waa sax in dhammeystirka laba iyo kontonka maalmood ee Kormaridda ilaa Bentekoste loo adeegsado hal calaamad-waddo oo keliya.

Sidaas aawadeed, iskutallaabta, dhimashadii Istefanos, iyo Bentakosteba dhammaantood waxay sii hor-muujiyaan sharciga Axadda ee dhowaan imanaya, markaas oo xukunka fulineed ee horusocodka ah ee Baabuloonta Casriga ahi bilaabmo, iyadoo codka labaad ee Muujintii cutubka siddeed iyo tobnaad uu bilaabay inuu adhiga kale ee Ilaah uga yeedho Baabuloon. Waa isla calaamaddaas jidka ee xukunkii fulineed ee Yerusaaalem ku soo degay, inkastoo Ilaah naxariistiisa ku dib u dhigay burburkii dhabta ahaa ee macbudka iyo magaalada ku dhowaad afartan sannadood ka dib iskutallaabta ilaa sannadkii 70. Burburka Yerusaaalemtii qadiimiga ahayd wuxuu matalaa bilowga xukunka fulineed ee horusocodka ah oo ka bilaabma Maraykanka marka “riddo qaran ay ku xigto baabba’ qaran.”

Runta waxaa lagu adkeeyaa markhaatifurka laba, oo labadii xariiq ee saddex iyo badhka sano ahaa ee Masiixu ku adkeeyey axdiga ayaynu ka helaynaa laba markhaati oo geeri iyo sarakicid ka marag kacaya, kuwaas oo la xiriira taariikhda tilmaamaysa sharciga Axadda ee dhowaan imanaya. Sharcigaas Axadda, ee ku xusan Muujintii cutubka kow iyo tobnaad, waxaa lagu gartaa “saacaddii dhulgariirka weyn.” “Saacaddaas” waxay si toos ah ugu xidhan tahay laba markhaati oo bixiyey markhaatifur saddex iyo badh sano ah. Markhaatifurkoodu wuxuu ku dhammaadaa geeridooda iyo sarakiciddooda.

Markhaatigoodii saddexda sano iyo badhka ah, oo ay xigto dhimashadooda iyo sarakicitaankoodu, waxaa lagu matalay dhimashada iyo sarakicidda Ciise iyo Istefanos labadaba; waayo, “line upon line,” Istefanos waxaa loo matalaa sidii isaga oo Masiixa la sara kiciyey. Iiddii Midhaha Ugu Horreeya, laba qurbaan oo waaweyn ayaa la bixiyey.

Mid wuxuu ahaa wan aan iin lahayn, kan kalena wuxuu ahaa qurbaan shaciir ah. Shaciirku wuxuu u taagnaa dalagga iman doona, wankuna wuxuu u taagnaa Masiixa. Masiixa waxaa la sara kiciyey maalintii saddexaad, Istefanosna wuxuu u taagnaa kuwa soo raaci doona, shaciirkuna wuxuu u taagnaa dalaggii la doonayey inuu soo raaco. Labada markhaati ee Muujintii kow iyo tobnaad waxay marag fureen saddex sano iyo badh, dabadeedna waa la laayay, ka dibna waxaa mar kale la sara kiciyey saddex maalmood iyo badh dabadood. Labadaas markhaati waxaa horay u sii tusaaleeyey Masiixa, oo ahaa Midhaha Ugu Horreeya, waayo, iyagu waxay u taagan yihiin boqol iyo afar iyo afartan kun, kuwaas oo iyaguna ah midhaha ugu horreeya.

Oo anna waan eegay, oo bal eeg, Wanku wuxuu taagnaa buurta Siyoon, waxaana isaga la jiray boqol iyo afartan iyo afar kun, iyagoo fooddooda ku qoran magaca Aabbihiis. Markaasaan waxaan samada ka maqlay cod u eg guuxa biyo badan, oo u eg sanqadha onkod weyn; oo codkii aan maqlayna wuxuu la mid ahaa kuwa kataaradleyda ah oo kataaradahooda ku garaacaya. Oo waxay carshiga hortiisa, iyo afarta xayawaan hortooda, iyo odayaasha hortooda ku gabyeen sidii gabay cusub; oo ninna ma baran karin gabaygaas, boqolka iyo afartan iyo afarta kun mooyaane, kuwaas oo dhulka laga soo furtay. Kuwanu waa kuwii aan haweenku nijaasayn; waayo, waa bikrado. Kuwanu waa kuwii Wanka raaca meel kasta oo uu tago. Kuwanu dadka dhexdooda ayaa laga soo furtay, iyagoo ah midhaha ugu horreeya ee Ilaah iyo Wanka loo bixiyey. Oo afkoodana khiyaano lagama helin; waayo, carshiga Ilaah hortiisa ayay eedla’aan ku yihiin. Muujintii 14:1–5.

Qurbaanadii shaciirka ee iidda Midhaha Ugu Horreeya waxay astaan u ahayd goosashada iman doonta; Istefanosna sannadkii 34 ayuu ka dambeeyey dhimashadii Masiixa ee sannadkii 31, in kastoo ay ku dhinteen isla calaamadda wakhtigaas, “xarriiqba xarriiq.” Marka loo eego qurbaannada midhaha ugu horreeya, Masiixu wuxuu ahaa wankii la gowracay, Istefanosna wuxuu ahaa shaciirkii. Sida Bawlos sheegay, “Masiixu” waa “midhaha ugu horreeya oo ka mid ah kuwii hurday,” dabadeedna “markaas waxaa iman doona kuwa Masiixa leh markuu yimaado.” Boqol iyo afartan iyo afarta kun waa midho ugu horreeya, waana kuwa “Wanka la socda meel kastoo uu tago.”

“Saacaddii” “dhulgariirka weyn” ee Muujintii cutubka kow iyo tobnaad, labada markhaati ee wax sii sheegaysay saddex sano iyo badh, kaddibna la laayay oo waddooyinka ku jifay saddex

maalmood iyo badh, waa la soo sara kiciyaa. Iyagu waa kuwa uu matalay Istefanos, kaas oo si nebinnimo ah loola soo sara kiciyey Ciise, hase yeeshee sidoo kale Ciise dabadiis. Sidaas daraaddeed waxaa la soo sara kiciyaa “saddex maalmood iyo badh” ka dib markii bahalkii ka soo baxay yaamayska aan gunta lahayni uu dilo. Isla “saacadda” ay soo sara kacaan ayay cirka u koraan iyagoo calaamad ah. Hannaanka sara-kicitaankooda iyo kor-u-kicitaankooda waxaa si taxaddar leh loogu qeexay Erayga nebinnimada ee Ilaah, waxaana ku jira in ay tusaale ahaan u ahaayeen dhimashadii muuqata ee Istefanos; sidaas darteedna waxay metelaan dhimasho ruuxi ah oo lagu oofiyo labada marka marka laga beddelo dhaqdhaqaaqa La’odikiya ee malaa’igta saddexaad loona beddelo dhaqdhaqaaqa Filadelfiya ee malaa’igta saddexaad.

Waxaan daraasaddan ku sii wadi doonnaa maqaalka xiga.

“Hal shay waa hubaal: kuwaas oo ah Adventist-ka Maalinta Toddobaad oo istaagaya calanka Shaydaanka hoostiisa, waxay marka hore ka tegi doonaan rumaysadkooda digniinaha iyo canaanaha ku jira Markhaatiyada Ruuxa Ilaah.

“Baaqa loo jeedinayo quduusnaan ka sii weyn iyo adeeg ka sii quduusan waa la bixinayaa, waana la sii wadi doonaa in la bixiyo. Qaar ka mid ah kuwa hadda ku hadlaya talooyinka Shaydaanka ayaa miyir ahaan doona. Waxaana jira kuwo haya jagooyin amaano oo muhiim ah oo aan garanayn runta wakhtigan loo baahan yahay. Iyaga waa in farriinta la gaadhsiiyo. Haddii ay aqbalaan, Masiixu wuu aqbali doonaa, wuxuuna ka dhigi doonaa kuwo isaga la shaqeeya. Laakiin haddii ay diidaan inay maqlaan farriinta, waxay istaagooda ka qaadan doonaan calanka madow ee Amiirka Mugdiga hoostiisa.

“Waxaa lay faray inaan idhaahdo in runta qaaliga ah ee wakhtigan ay si isa soo taraysa oo ka sii caddaanaysa ugu furmayso maanka aadanaha. Si gaar ah ragga iyo dumarku waa inay cunaan jidhka Masiixa oo ay cabbaan dhiiggiisa. Waxaa jiri doona koboc xagga fahamka ah, waayo runta ayaa leh awood ay si joogto ah ugu fido. Aasaasaha rabbaaniga ah ee runta wuxuu geli doonaa wehelnimo ka sii dhow oo weli ka sii dhow kuwa sii wada inay isaga gartaan. Marka dadka Ilaah ay eraygiisa u qaataan sida kibista samada, waxay ogaan doonaan in bixitaannadiisu loo diyaariyey sida waaberiga. Waxay heli doonaan xoog ruuxi ah, sida jidhku u helo xoog jireed marka cunto la cuno.”

“Si buuxda uma fahamsanin qorshaha Rabbiga ee uu carruurtii Israa’iil kaga soo bixiyey addoonsigii Masar, uguna hoggaamiyey cidlada dhexdeeda ilaa Kancan.

“Sida aynu u ururinno fallaadhaha rabbaaniga ah ee ka soo ifaya injiilka, waxaynu heli doonnaa garasho ka sii cad nidaamka Yuhuudda, iyo qaddarin ka sii qoto dheer oo ku wajahan runihiisa muhiimka ah. Baadhitaankeenna runta weli ma dhammaystirna. Waxa aynu soo ururinay oo keliya wax yar oo fallaadhaha iftiinka ah. Kuwa aan maalin kasta ahayn ardayda Erayga ma xallin doonaan dhibaatooyinka nidaamka Yuhuudda. Ma ay fahmi doonaan runaha lagu baray adeegga macbudka. Shaqada Ilaah waxaa carqaladeeya faham adduunyo oo ku saabsan qorshihiiisa weyn. Nolosha mustaqbalka ayaa daaha ka qaadi doonta macnaha sharciyadii Masiixu, isaga oo ku dahaarnaa tiirka daruurta, uu dadkiisa siiyey.” Spalding and Magan, 305, 306.